

Common Frames lanceert nieuwe lessenserie mediawijsheid en beeldgeletterdheid voor ISK

De momenten dat het licht aan gaat bij een leerling, of dat íe iets nieuws durft, dat zijn de mooiste momenten voor een coach, voor een leraar, om bij te zijn. En omdat dat dit een heel intensief traject is waarin we tamelijk eisend waren, ga je veel van dat soort momenten zien.” (Rob Bekker, NT2 docent Ithaka ISK Utrecht)

De lessenserie ***Ithaka Media Lab - Mediawijsheid en beeldgeletterdheid voor het ISK onderwijs*** is ontwikkeld voor jongeren die onderwijs volgen in internationale schakelklassen. Onderzoekers van Universiteit Utrecht ontwikkelden - in samenwerking met docenten en leerlingen van Ithaka Internationale Schakelklassen - een onderwijspakket op maat. Tijdens dit project (*Mediawijs door Media Maken*) is gekeken naar hoe kritische mediawijsheid educatie de veerkracht van jonge migranten kan versterken. De lessenserie komt voort uit een tweejarig onderzoek, gefinancierd door de Nationale Wetenschapsagenda en wordt nu ondergebracht bij Stichting Common Frames.

Het werken met media blijkt een uitstekende vorm om op nieuwe manieren te werken aan persoonlijke en professionele ontwikkeling van jonge nieuwkomers. In deze lessenserie hanteren we het principe dat je echt kritisch naar de betekenis van mediaproducten leert kijken als je het maakproces zelf doorloopt en overziet.

Een belangrijk inzicht uit ons onderzoek is dat het huidige onderwijsaanbod veelal is gebaseerd op de leefwereld van jongeren uit Westerse (rijke en democratische) samenlevingen, die van kleins af aan onderwijs hebben genoten. Het leven met en in media komt voor jonge nieuwkomers grotendeels overeen met dat van Nederlandse jongeren, maar door de Westerse scholier als uitgangspunt te nemen, gaat het bestaande lesaanbod voorbij aan het vertrekpunt dat jonge migranten hebben op het gebied van digitale identificatie, burgerbetrokkenheid, noodzakelijke zelfcensuur en alternatieve vormen van nieuwsvergaring door de beperkte toegang tot (onafhankelijk) nieuws. Daarnaast is de smartphone voor jonge nieuwkomers letterlijk een levenslijn met familie en vrienden in hun land van herkomst. Mediagebruik is noodzakelijk om hedendaagse oorlogen te overleven maar ook om te kunnen vluchten naar een veilig land. Deze ervaringen maken hen op bepaalde gebieden *anders* mediawijs dan de gemiddelde Nederlandse puber.

Volgens mij denken sommige Nederlanders dat wij in Syrië geen cultuur hebben. Dat we daar niks geleerd hebben. We zijn mensen zoals jullie. We hebben eten, we hebben alles in Syrië. Iemand vroeg mij "hebben jullie televisie in Syrië?" Natuurlijk. Dat is een land zoals alle landen. Ik vind dat soms vervelend.
(Sarah and Riem, beiden 16 jaar, afkomstig uit Syrië)

Met razendsnelle technologische ontwikkelingen veranderen media continue in verhaal, intentie en vorm. Ook culturele identiteiten en persoonlijke aanleidingen voor migratie veranderen met de tijd. Het is belangrijk onderwijsprogramma's over

media aan te bieden, waarbij ruimte is tegemoet te komen aan de behoeftes van jonge nieuwkomers en flexibiliteit in te bouwen om lesaanbod aan te passen.

Bij het ontwikkelen van deze lessenserie hebben we dit gedaan door middel van co-creatie tussen docenten, leerlingen en onderzoekers. In de afgelopen 3 jaar hebben wij deze serie uitgebreid getest met meer dan 200 jongeren van verschillende leeftijden en leerniveaus, die in het desbetreffende schooljaar uitstromen naar vervolgonderwijs. Met deze lessenserie als handvat, kunnen docenten en klassenmentoren van internationale schakelklassen een eerste stap zetten in training op het gebied van mediawijsheid en beeldtaal.

Aanvankelijk had ik het idee dat deze jongeren wel een achterstand zouden hebben, als je ze vergelijkt met Nederlandse leerlingen. Maar tijdens het project merkte ik dat dat wel meeviel. En dat veel leerlingen veel meer op de hoogte waren over media, dan ikzelf en dan dat ik had verwacht.

(Petra Eijndhoven, NT2 docent Ithaka Internationale Schakelklassen)

Om een Nederlands onderwijsaanbod 'voor iedereen' te ontwikkelen en interculturele dialoog tussen de bestaande meerderheid en minderheden te verbeteren blijkt het cruciaal dat docenten de expertise en interesses onder jongeren blijven inventariseren en dat zij zich tijdens de lessen opstellen als facilitator en coach. Docenten en jongeren leren samen en daarmee van elkaar. Datzelfde zou overigens moeten gelden voor onderwijsontwikkelaars: we lanceren deze lessenserie daarom ook gratis, in Open Access formaat, volgens de principes van 'creative commons'.

Voor het waarborgen van een duurzaam vervolg op het gebied van mediawijsheid en beeldtaal voor jonge nieuwkomers, is dit project nu ondergebracht onder de nieuwe stichting Common Frames. Met de stichting willen we inclusieve en interculturele mediawijsheid bevorderen. We zien media als middel om mensen met elkaar te verbinden en om gedeelde kaders te creëren. Deze vrij te gebruiken lessenserie is onze eerste aanzet daartoe.

Meer informatie, zoals onderzoek publicaties en reflectievideo's over deze lessenserie, en het opvragen van de lessenserie, ga naar: www.commonframes.nl